LIETUVOS RESPUBLIKOS KARO PRIEVOLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO Į S T A T Y M A S

1999 m. birželio 22 d. Nr. VIII-1258
Vilnius

(Žin., 1996, Nr. 106-2427)

1 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 3 straipsnio 2 dalį, papildyti straipsnį 3 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**3 straipsnis. Piliečių karo prievolės užtikrinimas**

1. Piliečių karo prievolę užtikrina valstybės institucijos ir visų rūšių bei nuosavybės formų įmonės, įstaigos ir organizacijos.

2. Į darbą (tarnybą) valstybės tarnyboje bei policijoje gali būti priimami tik tie privalomąją pradinę karo tarnybą privalantys atlikti piliečiai, kurie ją atliko, buvo atleisti nuo jos arba ji atidėta šio įstatymo nustatytais atvejais, taip pat kuriems ji šio įstatymo nustatytomis sąlygomis pakeista kitais tarnybos atlikimo būdais.

3. Karo prievolininkai, stodami į darbą (tarnybą) valstybės tarnyboje bei policijoje, privalo pateikti karo prievolininko statusą liudijantį karinį dokumentą: kario arba šauktinio liudijimą.“

2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 4 straipsnio 2 dalį, 3 dalį pripažinti netekusia galios, buvusias 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 dalis laikyti atitinkamai 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dalimis, pakeisti 3, 5, 6, 7, 8 ir 9 dalis, papildyti straipsnį 10 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**4 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

1. **Karinė įskaita** – karo prievolininkų apskaita, jų įrašymas į ikišauktinių, šauktinių bei atsargos karo prievolininkų sąrašus ir išbraukimas iš jų.

2. **Privalomoji karo tarnyba** – Lietuvos Respublikos Konstitucijos nustatyta Lietuvos Respublikos piliečio privaloma karo tarnyba. Ją sudaro šio įstatymo nustatytos trukmės nuolatinė pradinė karo tarnyba ir periodiškai atliekama nenuolatinė karo tarnyba aktyviajame rezerve bei tarnyba mobilizacijos atveju.

3. **Alternatyvioji krašto apsaugos tarnyba** – privalomajai pradinei karo tarnybai alternatyvi privalomoji krašto apsaugos pagalbinė tarnyba tiems, kurie dėl religinių ar pacifistinių įsitikinimų negali tarnauti su ginklu.

4. **Karo prievolininkas** – karo prievolę turintis Lietuvos Respublikos pilietis nuo 16 metų.

5. **Ikišauktinio amžiaus jaunuolis** – karo prievolininkas (vyras) nuo 16 iki 19 metų.

6. **Šauktinis** – karo prievolininkas (vyras) nuo 19 iki 26 metų, neatlikęs privalomosios pradinės karo tarnybos ar alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos ir nuo jos neatleistas dėl šiame įstatyme numatytų priežasčių.

7. **Naujokas** – šauktinis, naujokų šaukimo komisijos sprendimu paskirtas į dalinį (mokymo centrą), nuo paskyrimo į jį dienos iki atvykimo į dalinį (mokymo centrą) dienos.

8. **Rezervo prievolininkas** – iki šio įstatymo nustatyto amžiaus karo prievolininkas, atlikęs privalomąją pradinę karo tarnybą arba ir jos neatlikęs, arba atlikęs kario savanorio tarnybą ir išleistas į atsargą, arba išleistas iš profesinės karo tarnybos į atsargą bei įrašytas į aktyviojo ar individualiojo rezervo įskaitą.

9. **Aktyviojo rezervo kario prievolė** – atsargos kario, įrašyto į aktyviojo rezervo įskaitą, prievolė periodiškai arba atsižvelgiant į krašto apsaugos poreikius atlikti nenuolatinę karo tarnybą.

10. **Individualiojo rezervo kario prievolė** – dėl amžiaus ar dėl kitų priežasčių atleisto nuo prievolės tarnauti aktyviajame rezerve ir perkelto į individualųjį rezervą atsargos kario prievolė atlikti karo tarnybą mobilizacijos atveju.“

3 straipsnis. 5 straipsnio 1 dalies pakeitimas

5 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžio „antrinio“ įrašyti žodį „pirminio“, vietoj žodžių „gautas asmens privalomojo sveikatos tikrinimo korteles“ įrašyti žodžius „gautą išrašą iš asmens sveikatos istorijos (ambulatorinės kortelės)“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Lietuvos Respublikos piliečiai (vyrai), kai jiems sukanka 16 metų, privalo per 2 mėnesius pasitikrinti sveikatą Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos pirminio lygio sveikatos priežiūros įstaigose Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir gautą išrašą iš asmens sveikatos istorijos (ambulatorinės kortelės) pristatyti į vietines teritorines karines įstaigas.“

4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

6 straipsnio 1 dalį pripažinti netekusia galios, papildyti straipsnį naujomis 2, 3 ir 6 dalimis, buvusias 2, 3 ir 4 dalis laikyti atitinkamai 1, 4 ir 5 dalimis, šias dalis pakeisti ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**6 straipsnis. Šaukimo organizavimo tvarka**

1. Lietuvos Respublikos pilietis, kuriam sukanka 19 metų, privalo atvykti į vietinę teritorinę karinę įstaigą 45 dienų laikotarpiu, kuris prasideda prieš 30 dienų iki 19 metų sukakties dienos ir baigiasi praėjus 15 dienų po šios sukakties. Šauktiniai, kuriems privalomoji pradinė karo tarnyba yra atidėta šio įstatymo 9 straipsnyje numatytais atvejais, tačiau norintys šią tarnybą atlikti, nepaisydami tarnybos atidėjimo termino gali kreiptis į naujokų šaukimo komisiją, o naujokų šaukimo komisija privalo juos pašaukti į privalomąją pradinę karo tarnybą, jeigu nėra šio įstatymo 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų atleidimo nuo privalomosios tarnybos pagrindų.

2. Šauktiniai taip pat privalo atvykti į vietines teritorines karines įstaigas, naujokų šaukimo komisijas ir šauktinių medicinos ekspertizės komisijas, kai jie į jas šaukiami, atvykimo dieną nurodant paštu išsiunčiamame šaukimo lapelyje ir paskelbus miesto (rajono) laikraštyje.

3. Be pateisinamos priežasties neatvykęs šauktinis atsako pagal įstatymus.

4. Šauktiniai, nepašaukti į privalomąją pradinę karo tarnybą dėl šio įstatymo 9 straipsnyje nustatytų priežasčių, į ją šaukiami šioms priežastims išnykus.

5. Šauktiniams, kurie naujokų šaukimo komisijos yra pripažinti tinkamais privalomajai pradinei karo tarnybai ir paskirti į dalinius, draudžiama išvykti iš Lietuvos Respublikos ilgesniam laikui, negu iki paskirto atvykimo į dalinį dienos.

6. Kario statusą naujokas įgyja nuo atvykimo į dalinį (mokymo centrą) dienos ar nuo perėjimo vado (karinio viršininko) žinion momento.“

5 straipsnis. 7 straipsnio 1 dalies 4 punkto pakeitimas

7 straipsnio 1 dalies 4 punkte vietoj žodžio „būtinąją“ įrašyti žodžius „privalomąją pradinę“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„4) šauktinio mokymasis užsienyje, jeigu tai yra pagrindas atidėti privalomąją pradinę karo tarnybą pagal šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1-4 punktus.“

6 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 8 straipsnio pavadinimą, 1 ir 2 dalis, papildyti straipsnį 3, 4, 5 ir 6 dalimis ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„8 straipsnis. Atleidimas nuo privalomosios pradinės karo tarnybos arba jos pakeitimas

1. Nuo privalomosios pradinės karo tarnybos atleidžiami Lietuvos Respublikos piliečiai:

1) dėl sveikatos būklės netinkami privalomajai pradinei karo tarnybai pagal ligų sąrašą, nustatytą Karinės medicinos ekspertizės nuostatuose;

2) raštu pareiškę, kad dėl religinių ar pacifistinių įsitikinimų negali tarnauti su ginklu, ir paskirti atlikti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą;

3) valstybės pripažintų tradicinių Lietuvoje religinių bendruomenių ir bendrijų dvasininkai.

2. Asmuo, nuteistas už padarytą sunkų nusikaltimą, už kurį jam buvo paskirta laisvės atėmimo bausmė, negali būti šaukiamas atlikti privalomąją karo tarnybą.

3. Šio įstatymo 17 straipsnyje numatytos trukmės privalomoji pradinė karo tarnyba gali būti pakeista vienu iš šių tarnybos atlikimo būdų:

1) aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų, išskyrus Lietuvos karo akademijos, studentams – studijų metu mokymusi nustatytos trukmės vadų kursuose atliekant karinę praktiką kariuomenėje;

2) Lietuvos karo akademijos kariūnams – mokymusi pagal 2 metų mokymo programą;

3) baigusiems aukštąsias mokyklas asmenims – iki 6 mėnesių trukmės tarnyba atskiruose mokomuosiuose kariniuose vienetuose pagal vadų rengimo programą arba iki 3 mėnesių trukmės tarnyba pagal bazinį kario parengimo kursą;

4) šio įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka būtinaisiais kariniais mokymais;

5) sudariusiems kario savanorio tarnybos sutartį asmenims – pavyzdinga, ne trumpesne kaip 3 metų tarnyba rikiuotės savanoriu krašto apsaugos savanorių pajėgose.

4. Privalomąją pradinę karo tarnybą atlikę laikomi asmenys:

1) atlikę šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytos trukmės privalomąją pradinę karo tarnybą;

2) atlikę tarnybą vienu iš šio straipsnio 3 dalyje nurodytų būdų ir gavę šios tarnybos atlikimą patvirtinantį pažymėjimą.

5. Privalomoji pradinė karo tarnyba vienu iš šio straipsnio 3 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nurodytų būdų gali būti pakeista krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka naujokų šaukimo komisijos rekomendavimu. Šiais būdais atliekamos tarnybos trukmę ir jos atlikimą patvirtinančių pažymėjimų formą kariuomenės vado siūlymu nustato krašto apsaugos ministras.

6. Baigę aukštąsias arba aukštesniąsias mokyklas šauktiniai, kurie per 15 mėnesių po tokios mokyklos baigimo dienos nebuvo pašaukti atlikti privalomosios pradinės karo tarnybos, nuo privalomosios pradinės karo tarnybos atleidžiami.“

7 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 9 straipsnio pavadinimą ir 1 dalį, papildyti straipsnį naujomis 2, 3 ir 4 dalimis, buvusias 2 ir 3 dalis pakeisti ir laikyti atitinkamai 5 ir 6 dalimis, buvusią 4 dalį pripažinti netekusia galios ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„9 straipsnis. Privalomosios pradinės karo ir alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos atidėjimas

1. Naujokų šaukimo komisijos sprendimu privalomoji pradinė karo ir alternatyvioji krašto apsaugos tarnyba šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka atidedama:

1) dieninių, vakarinių vidurinių bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų moksleiviams, ne vyresniems kaip 20 metų, – kol jas baigs;

2) aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentams (išskyrus neakivaizdinio skyriaus) – iki jiems sukaks 24 metai;

3) magistrantams - iki jiems sukaks 26 metai;

4) doktorantams ir rezidentams;

5) asmenims, kuriems iškeltos baudžiamosios bylos, – iki išteisinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo arba bylos nutraukimo;

6) kai šauktinio motina ar tėvas yra I ar II grupės invalidai ir nėra daugiau pilnamečių šeimos narių, galinčių juos išlaikyti;

7) kai šauktinio motina viena ar šauktinio tėvas vienas augina vieną ar daugiau nepilnamečių vaikų iki 16 metų arba vyresnių, pripažintų I ar II grupės invalidais, ir nėra daugiau pilnamečių šeimos narių;

8) kai šauktinis turi vieną ar daugiau nepilnamečių iki 18 metų brolių ar seserų ir nėra kitų pilnamečių šeimos narių, galinčių juos išlaikyti;

9) kai šauktinio žmona yra I ar II grupės invalidė arba žmonos nėštumo laikotarpiu ir iki vaikui sukaks 3 metai;

10) kai šauktinis privalo išlaikyti nedarbingus senelius, nes nėra kitų pilnamečių šeimos narių, privalančių juos išlaikyti;

11) kai šauktinis savivaldybės tarybos sprendimu paskirtas globėju (rūpintoju), – iki globos (rūpybos) termino pabaigos;

12) kai šauktinis turi ir savo šeimoje išlaiko 2 ar daugiau vaikų arba vienas augina vaiką;

13) kai šauktinis ūkininko šeimoje yra vienintelis darbingas vyras;

14) dėl kitų šiame įstatyme nenurodytų ypač svarbių aplinkybių, dėl kurių vieniši ar nedarbingi šauktinio šeimos nariai, likę be jo paramos, atsidurtų sunkioje padėtyje – tik su krašto apsaugos ministro leidimu.

2. Tais atvejais, kai šauktinių šaukimo metu yra daugiau, negu gali būti pašaukta pagal nustatytą tarnybos vietų skaičių, privalomoji pradinė karo tarnyba atidedama esant šioms papildomoms sąlygoms:

1) kai šauktinis turi ir savo šeimoje išlaiko 1 ar daugiau vaikų;

2) kai šauktinis yra vedęs ir jis arba jo sutuoktinė yra gavę paskolą, nustatyta tvarka duodamą jaunoms šeimoms butui ar namui statyti (pirkti);

3) kai šauktiniui baigėsi tarnybos atidėjimo terminas, jis yra sukakęs ne mažiau kaip 22 metus ir ne mažiau kaip 2 metus turi įsteigęs personalinę įmonę, iš kurios gauna pajamų ir moka jų mokesčius;

4) kai šauktinis yra aukštosios arba aukštesniosios mokyklos neakivaizdinio skyriaus studentas – iki jam sukaks 24 metai.

3. Tais atvejais, kai atidedant privalomąją pradinę karo tarnybą, taikant šio straipsnio 2 dalyje nustatytas papildomas sąlygas, šaukimo metu šauktinių lieka mažiau, negu turi būti pašaukta pagal nustatytą tarnybos vietų skaičių, papildomos privalomosios pradinės karo tarnybos atidėjimo sąlygos taikomos eilės tvarka: nuo šio straipsnio 2 dalies 1 punkto iki 4 punkto.

4. Tais atvejais, kai atidėjus privalomąją pradinę karo tarnybą pagal šio straipsnio 2 dalyje nustatytas papildomas privalomosios pradinės karo tarnybos atidėjimo sąlygas šaukimo metu šauktinių lieka daugiau, negu turi būti pašaukta pagal nustatytą tarnybos vietų skaičių, šauktiniai į privalomąją pradinę karo tarnybą šaukiami juos atrinkus atsitiktinės atrankos būdu. Šauktinių atrinkimo atsitiktinės atrankos būdu tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

5. Piliečiai, kuriems privalomoji pradinė karo tarnyba buvo atidėta dėl priežasčių, nurodytų šio straipsnio 1 dalies 6–4 punktuose ir 2 dalies 1–4 punktuose, ir atidėjimo priežastys per 3 metus neišnyko, šaukiami į būtinuosius karinius mokymus. Privalomosios pradinės karo tarnybos atidėjimo laikotarpiu būtinuosius karinius mokymus gali baigti ir piliečiai, kuriems privalomoji pradinė karo tarnyba buvo atidėta dėl kitų priežasčių.

6. Naujokų šaukimo komisijos privalomąją pradinę karo tarnybą gali atidėti vieneriems metams. Nepasikeitus šiame įstatyme nurodytoms aplinkybėms, šaukimo atidėjimas iš naujo pratęsiamas kiekvieną kartą ne ilgiau kaip vieneriems metams.“

8 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**10 straipsnis. Šaukimo finansavimas**

Išlaidos, susijusios su ikišauktinio amžiaus jaunuolių registracija, šauktinių šaukimu į privalomąją pradinę karo tarnybą ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, karo prievolininkų

mokymais, jų sveikatos patikrinimu ir ištyrimu dėl tinkamumo privalomajai karo tarnybai, finansuojamos iš šiems tikslams skirtų valstybės biudžeto asignavimų krašto apsaugos funkcijoms vykdyti.“

9 straipsnis. 12 straipsnio 1, 2, 5, 6, 9 ir 10 dalių pakeitimas ir papildymas 11 dalimi

1. Pakeisti 12 straipsnio 1 ir 2 dalis ir jas išdėstyti taip:

„1. Naujokų šaukimo ir šauktinių medicinos ekspertizės komisijas sudaro ir jas tvirtina savivaldybės meras. Naujokų šaukimo ir šauktinių medicinos ekspertizės komisijas, kurios sudaromos iš etatinių krašto apsaugos sistemos darbuotojų, tvirtina krašto apsaugos ministras.

2. Išlaidos, susijusios su savivaldybės mero sudaromų teritorinių šauktinių medicinos ekspertizės komisijų darbu, apmokamos iš šiems tikslams skirtų valstybės biudžeto asignavimų krašto apsaugos funkcijoms vykdyti. Savivaldybės mero tvirtinamos teritorinės šauktinių medicinos ekspertizės komisijos formuojamos sudarant terminuotas darbo sutartis su komisijų ir joms reikalingo pagalbinio medicinos personalo nariais.“

2. Pakeisti 12 straipsnio 5 ir 6 dalis ir jas išdėstyti taip:

„5. Savivaldybės mero tvirtinama naujokų šaukimo komisija susideda iš:

1) pirmininko – savivaldybės mero įgalioto asmens;

2) pirmininko pavaduotojo – vietinės teritorinės karinės įstaigos vadovo arba jo pavaduotojo;

3) narių – policijos bei savivaldybių globos ir rūpybos institucijų atstovų ir šauktinių medicinos ekspertizės komisijos pirmininko;

4) sekretoriaus.

6. Naujokų šaukimo komisija:

1) sudaro naujokų šaukimo tvarkaraštį;

2) tikrina šauktinių dokumentus ir nustato, ar šauktiniai tinka privalomajai pradinei karo tarnybai;

3) skiria šauktinį į dalinį, praneša jam tarnybos vietą ir išvykimo į ją laiką;

4) priima šauktinių, dėl religinių ar pacifistinių įsitikinimų negalinčių tarnauti su ginklu, prašymus atlikti alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą ir, vadovaudamasi šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytos specialios komisijos sprendimu, paskiria atlikti šią tarnybą;

5) atleidžia šauktinius nuo privalomosios pradinės karo tarnybos šio įstatymo 8 straipsnyje nustatytais atvejais;

6) atideda šauktiniams privalomąją pradinę karo tarnybą šio įstatymo 9 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka.“

3. Pakeisti 12 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Šauktinių medicinos ekspertizės komisiją sudaro pirmininkas (gydytojas), nariai (įvairių specializacijų gydytojai) ir sekretorius. Komisijos sudėtį pagal gydytojų specializacijas, taip pat komisijos darbui reikalingo pagalbinio medicinos personalo sudėtį tvirtina krašto apsaugos ir sveikatos apsaugos ministrai.“

4. Pakeisti 12 straipsnio 10 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) atlikti medicinos ekspertizę ir nustatyti, ar karo prievolininkas pagal sveikatos būklę tinka privalomajai pradinei karo tarnybai;“.

5. Papildyti 12 straipsnį 11 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„11. Už šauktinių medicinos ekspertizės komisijos darbą atsako komisijos pirmininkas, o už savo ekspertinę išvadą ir kiekvienas komisijos narys įstatymų nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. 13 straipsnio 4 dalies 5 punkto pripažinimas netekusiu galios

13 straipsnio 4 dalies 5 punktą pripažinti netekusiu galios.

11 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 14 straipsnio 1 dalį, 2 dalį papildyti 3 punktu, papildyti straipsnį 3 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**14 straipsnis. Centrinė karinės medicinos ekspertizės komisija**

1. Centrinę karinės medicinos ekspertizės komisiją Krašto apsaugos sistemos karo medicinos tarnybos viršininko siūlymu tvirtina krašto apsaugos ministras. Į šią komisiją privalo būti įtraukti gydytojai, teisės aktų nustatyta tvarka turintys teisę atlikti karinę medicinos ekspertizę.

2. Be kitų Lietuvos Respublikos karinės medicinos ekspertizės nuostatuose nustatytų funkcijų, Centrinė karinės medicinos ekspertizės komisija:

1) atlieka atleidžiamų nuo karo prievolės karo prievolininkų medicinos ekspertizę ir pateikia išvadą dėl šauktinių medicinos ekspertizės komisijos priimto sprendimo;

2) turi teisę siųsti karo prievolininkus atlikti papildomų tyrimų į Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos antrinio ar tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros viešąsias ar biudžetines įstaigas ir reikalauti iš šių įstaigų pateikti reikalingus dokumentus;

3) turi teisę peržiūrėti šauktinių medicinos ekspertizės komisijų ekspertinius nutarimus, kuriais šauktiniai pripažinti netinkamais privalomajai karo tarnybai dėl sveikatos būklės, ir nagrinėti skundus dėl šių nutarimų.

3. Už medicinos ekspertizės komisijos darbą atsako komisijos pirmininkas, o už savo ekspertinę išvadą – kiekvienas medicinos ekspertizės komisijos narys įstatymų nustatyta tvarka.“

12 straipsnis. 15 straipsnio 2 dalies 2 punkto ir 7 dalies pakeitimas

1. 15 straipsnio 2 dalies 2 punkte vietoj žodžio „būtinąją“ įrašyti žodžius „privalomąją pradinę“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„2) atlikę privalomąją pradinę karo ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą – per 10 dienų nuo tarnybos baigimo dienos.“

2. 15 straipsnio 7 dalyje vietoj skaičiaus „30“ įrašyti skaičių „15“ ir ją išdėstyti taip:

„7. Karo prievolininkai vietinei teritorinei karinei įstaigai per 15 dienų privalo pateikti duomenis apie:

1) vardo ar pavardės pakeitimą;

2) mokymo įstaigų baigimą;

3) išvykimą iš nuolatinės gyvenamosios vietos ilgesniam negu 6 mėnesiai laikui ar atvykimą į naują gyvenamąją vietą ilgesniam negu 6 mėnesiai laikui;

4) darbovietės pakeitimą;

5) šeimyninės padėties pasikeitimus (santuoką, šeimos padidėjimą ar šeimos nario mirtį, ištuoką).“

13 straipsnis. III skyriaus pirmojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Pakeisti III skyriaus pirmojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„**PIRMASIS SKIRSNIS**
PRIVALOMOJI PRADINĖ KARO TARNYBA“

14 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 16 straipsnį, jį papildyti 2 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**16 straipsnis. Tarnybos vieta**

1. Privalomosios pradinės karo tarnybos kariai tarnybą atlieka Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemoje, o Seimui nutarus – ir kitose Lietuvos Respublikos institucijose.

2. Lietuvos Respublikos kariuomenės vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose ir pratybose, taip pat tarptautinių pratybų rengimo Lietuvos teritorijoje įstatymo nustatytais atvejais tarnyba gali būti atliekama kariniuose vienetuose, skirtuose dalyvauti tarptautinėse operacijose.“

15 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**17 straipsnis. Tarnybos trukmė**

1. Į privalomąją pradinę karo tarnybą gali būti pašaukti Lietuvos Respublikos piliečiai nuo 19 iki 26 metų. Piliečiai, parašę prašymą naujokų šaukimo komisijai, tarnybą gali pradėti ir būdami 18 metų, išskyrus šio įstatymo 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytus atvejus.

2. Privalomoji pradinė karo tarnyba trunka 12 mėnesių.

3. Į tarnybos laiką neįskaitomas laikas, kurį privalomosios pradinės karo tarnybos karys:

1) buvo savavališkai palikęs dalinį;

2) be pateisinamos priežasties pavėlavo sugrįžti iš komandiruotės ar atostogų;

3) išbuvo areštinėje.

4. Jei atsiranda šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 6-14 punktuose nurodytų aplinkybių, privalomosios pradinės karo tarnybos karys, ištarnavęs mažiau kaip pusę šiame įstatyme nustatyto laiko, jo prašymu paleidžiamas iš tarnybos, iki minėtos aplinkybės išnyks.“

16 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 18 straipsnį, jį papildyti 2 ir 3 dalimis ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**18 straipsnis. Paleidimas iš tarnybos**

1. Privalomosios pradinės karo tarnybos karys paleidžiamas iš tarnybos į atsargą:

1) ištarnavęs šio įstatymo nustatytą laiką;

2) jei atsiranda šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta aplinkybė;

3) ištarnavęs bent pusę šiame įstatyme nustatyto laiko, jei atsiranda 9 straipsnio 1 dalies 6–14 punktuose nurodytų aplinkybių.

2. Privalomosios pradinės karo tarnybos karys paleidžiamas iš tarnybos:

1) jei jis netenka Lietuvos Respublikos pilietybės;

2) kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo karys nuteisiamas už padarytą sunkų nusikaltimą, arba jam skiriama bausmė, dėl kurios negalima tęsti tarnybos;

3) kai jis padarė kario vardą žeminančių teisės pažeidimų ir tai nesuderinama su jo, kaip kario, statusu – tik kariuomenės vado sprendimu.

3. Asmenys, paleisti iš tarnybos dėl šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų aplinkybių, neįrašomi į aktyviojo ar individualiojo rezervo įskaitą. Į aktyviojo rezervo įskaitą taip pat gali būti neįrašomi asmenys, paleisti iš tarnybos dėl šio straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų aplinkybių. Sprendimas neįrašyti į įskaitą priimamas į atsargą išleidžiančio vado (viršininko) įsakymu.“

17 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 19 straipsnio 1 dalį, papildyti straipsnį nauja 2 dalimi, buvusias 2, 3, 4, 5, 6 dalis laikyti atitinkamai 3, 4, 5, 6, 7 dalimis, pakeisti 3 ir 7 dalis ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**19 straipsnis. Būtinieji kariniai mokymai**

1. Būtinieji kariniai mokymai skiriami karo prievolininkams nuo 19 iki 35 metų:

1) šio įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nurodytais atvejais;

2) dėl kitų priežasčių neatlikusiems privalomosios pradinės karo tarnybos;

3) stojantiems ar įstojusiems į tarnybą policijoje – juos atliekant kariuomenėje arba vidaus reikalų sistemoje tarnybos policijoje laiku;

4) atleistiems iš pradėtos privalomosios pradinės karo tarnybos, jiems ištarnavus mažiau kaip 6 mėnesius, jų tarnybos metu atsiradus aplinkybių, numatytų šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 6-14 punktuose. Šiuo atveju būtinųjų karinių mokymų trukmė nustatoma atsižvelgiant į neatliktos tarnybos dalį.

2. Būtinieji kariniai mokymai skiriami karo prievolininkams nuo 18 metų, išėjusiems jaunojo šaulio mokymo kursą.

3. Būtinieji kariniai mokymai vyksta kariuomenės teritoriniuose daliniuose arba vietinėse teritorinėse krašto apsaugos ar kitose mokymo institucijose, kuriose organizuoti būtinieji kariniai mokymai. Būtinieji kariniai mokymai asmenims, tarnaujantiems policijoje, gali būti organizuojami vidaus reikalų sistemoje su kariuomenės vadu suderinta tvarka.

4. Būtinieji kariniai mokymai trunka nuo 60 iki 150 parų per 3 metus, bet ne mažiau kaip 20 parų per metus.

5. Būtinieji kariniai mokymai vyksta pagal kariuomenės vado patvirtintas programas.

6. Į būtinuosius karinius mokymus siunčia naujokų šaukimo komisija. Mokymų pradžią ir pabaigą nustato kariuomenės vadas.

7. Būtinųjų karinių mokymų metu karo prievolininkams taikomos privalomosios pradinės karo tarnybos kariams nustatytos socialinės garantijos, jie maitinami ir jiems išduodama nustatyto pavyzdžio apranga. Taip pat jiems mokamos privalomosios pradinės karo tarnybos kariams nustatytos išmokos buitinėms išlaidoms iš Krašto apsaugos ar Vidaus reikalų ministerijoms skiriamų valstybės biudžeto lėšų, atsižvelgiant į tai, kurios sistemos institucijoje jie atlieka būtinuosius karinius mokymus. Šios socialinės garantijos, aprūpinimo sąlygos ir išmokos tokia pačia tvarka taikomos ir karo prievolininkams, atliekantiems tarnybą šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytu būdu.“

18 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**20 straipsnis. Alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos pasirinkimo tvarka**

1. Alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą pageidaujantys atlikti karo prievolininkai raštu kreipiasi pagal gyvenamąją vietą į naujokų šaukimo komisiją. Prašymas turi būti motyvuotai pagrįstas.

2. Karo prievolininkų prašymus dėl alternatyviosios tarnybos atlikimo svarsto ir sprendimą dėl to priima speciali komisija, sudaryta iš visuomeninių organizacijų, religinių bendruomenių, švietimo įstaigų atstovų. Šios komisijos sudarymo ir jos darbo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

3. Alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos atlikimo vietą ir išvykimo į tarnybą laiką nustato krašto apsaugos ministras.“

19 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

21 straipsnyje vietoj žodžio „būtinajai“ įrašyti žodžius „privalomajai pradinei“ ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„**21 straipsnis. Atleidimas nuo alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos**

Nuo alternatyviosios krašto apsaugos tarnybos atleidžiami Lietuvos Respublikos piliečiai, pagal sveikatos būklę netinkami privalomajai pradinei karo tarnybai.“

20 straipsnis. 22 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą piliečiai atlieka Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemoje. Jie skiriami tarnauti į pareigas, nereikalaujančias naudoti prievartos ir ginklo. Piliečiams, atliekantiems alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, taikomi krašto apsaugos tarnybos ir drausmės statutai, fizinio parengimo ir kiti kariams nustatyti reikalavimai, kurie nesusiję su ginklo, specialių priemonių ar priverstiniu fizinės jėgos panaudojimu, taip pat karių tarnybai nustatyti apribojimai.“

21 straipsnis. 23 straipsnio 1 dalies pakeitimas

23 straipsnio 1 dalyje skaičių „27“ pakeisti skaičiumi „26“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Į alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą šaukiami piliečiai nuo 19 iki 26 metų.“

22 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

24 straipsnyje vietoj žodžio „būtinosios“ įrašyti žodžius „privalomosios pradinės“ ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„**24 straipsnis. Materialinis aprūpinimas**

Asmenys, atliekantys alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemoje, jos metu aprūpinami maistu, apranga, gyvenamuoju plotu ir kitkuo tokia pat tvarka kaip ir privalomosios pradinės karo tarnybos kariai.“

23 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas ir papildymas

25 straipsnio 1 ir 2 dalyse vietoj žodžio „būtinajai“ įrašyti žodį „tikrajai“, iš 1 dalies išbraukti žodžius „ir priskiriami aktyviajam rezervui“, papildyti straipsnį 4 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**25 straipsnis. Atsargos karo prievolininkų parengtys**

1. Atsargos karo prievolininkai: kareiviai, jūreiviai, seržantai, puskarininkiai – pagal sveikatos būklę tinkantys tikrajai karo tarnybai, nuo 19 iki 35 metų imtinai įrašomi į pirmosios parengties atsargos grupę, nuo 36 iki 45 metų imtinai, taip pat atsargos karo prievolininkės nuo 19 iki 45 metų – į antrosios parengties atsargos grupę.

2. Atsargos karo prievolininkai, šauktinių medicinos ekspertizės komisijų pripažinti pagal sveikatos būklę netinkamais tikrajai karo tarnybai arba atlikę alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, įrašomi į trečiosios parengties atsargos grupę. Trečiosios parengties atsargos grupė rengiama pagal atskirą programą.

3. Į pirmosios parengties atsargos grupę įrašomi jaunesnieji atsargos karininkai iki 45 metų, į antrosios parengties atsargos grupę – iki 55 metų. Į pirmosios parengties atsargos grupę įrašomi vyresnieji atsargos karininkai iki 50 metų, į antrosios parengties atsargos grupę – iki 60 metų.

4. Atsargos karo prievolininkai, netekę Lietuvos Respublikos pilietybės, išbraukiami iš aktyviojo ir (ar) individualiojo rezervo įskaitos. Iš aktyviojo rezervo įskaitos taip pat gali būti išbraukti asmenys, nuteisti už padarytą sunkų nusikaltimą.“

24 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 26 straipsnio 1 dalį, 2 ir 6 dalis pripažinti netekusiomis galios, buvusias 3, 4, 5 ir 7 dalis laikyti atitinkamai 2, 3, 4 ir 5 dalimis, 2 ir 5 dalis pakeisti ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**26 straipsnis. Atsargos karo prievolininkų rengimo tvarka**

1. Į pirmosios parengties atsargos grupę įrašyti atsargos karo prievolininkai į mokymus ar pratybas šaukiami:

1) atlikę 12 mėnesių trukmės privalomąją pradinę karo tarnybą ir kitais šiame įstatyme numatytais būdais – 6 metus kasmet po 14 kalendorinių dienų;

2) baigę iki 3 mėnesių trukmės bazinį kario parengimo kursą eiliniai – 12 metų kasmet po 14 kalendorinių dienų ir 3 savaitgalius;

3) atlikę iki 6 mėnesių trukmės tarnybą atskiruosiuose mokomuosiuose kariniuose vienetuose pagal vadų rengimo programas karininkai ir puskarininkiai, taip pat studijų aukštosiose arba aukštesniosiose mokyklose metu baigę vadų kursus ir atlikę praktiką kariuomenėje karininkai ir puskarininkiai – 9 metus kasmet po 14 kalendorinių dienų ir 3 savaitgalius;

4) kiti karininkai ir puskarininkiai - krašto apsaugos ministro nustatytais terminais.

2. Asmenys, atlikę alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, į mokymus ar pratybas nešaukiami.

3. Nuo eilinių karinių mokymų (pratybų) atleidžiami atsargos karo prievolininkai:

1) ūkininkai, jų šeimų nariai ir žemės ūkyje dirbantys žemės ūkio specialistai sėjos, šienapjūtės ir derliaus nuėmimo metu;

2) turintys 3 ir daugiau nepilnamečių vaikų;

3) moterys;

4) turintys vaiką iki vienerių metų arba kurių žmonoms likę ne daugiau kaip 60 kalendorinių dienų iki gimdymo.

4. Pašaukti į mokymus ar pratybas atsargos karo prievolininkai išlaikomi valstybės.

5. Atsargos karo prievolininkų priskyrimo aktyviajam rezervui, jų pašaukimo į mokymus ar pratybas tvarką ir reikalavimus, keliamus kiekvienos parengties atsargos grupei, nustato krašto apsaugos ministras.“

25 straipsnis. 28 straipsnio papildymas

Papildyti 28 straipsnį 6 punktu ir jį išdėstyti taip:

„6) kontroliuoja karo prievolininkų apskaitą visų rūšių įmonėse, įstaigose ir organizacijose.“

26 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas ir papildymas

29 straipsnio 1 dalies 5 punkte po žodžių „į darbą“ įrašyti žodžius „ar mokytis“, po žodžių „gyvenamąją vietą“ įrašyti žodžius „ir pateiktų karo prievolininko statusą liudijantį karinį dokumentą“, papildyti straipsnį 2 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**29 straipsnis. Savivaldybių, įmonių, įstaigų ir organizacijų pareigos**

1. Savivaldybės, visų rūšių bei nuosavybės formų įmonės, įstaigos ir organizacijos:

1) tvarko jose dirbančių karo prievolininkų apskaitą;

2) vietinėms teritorinėms karinėms įstaigoms šių reikalavimu iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pateikia jaunuolių ir šauktinių, kuriems sukako 16 ir 18 metų, sąrašus ir papildomus sąrašus;

3) kas ketvirtį teikia vietinėms teritorinėms karinėms įstaigoms duomenis apie karo prievolininkų karinės įskaitos pasikeitimus;

4) kartą per metus pagal vietinių teritorinių karinių įstaigų planą sutikrina karo prievolininkų įskaitos duomenis su vietinių teritorinių karinių įstaigų karo prievolininkų karinės įskaitos duomenimis ir įrašo pasikeitimus;

5) priimdamos karo prievolininkus į darbą ar mokytis, reikalauja, kad šie būtų įsirašę į karinę įskaitą vietinėse teritorinėse karinėse įstaigose pagal gyvenamąją vietą ir pateiktų karo prievolininko statusą liudijantį karinį dokumentą.

2. Savivaldybės kasmet iki einamųjų metų gruodžio 31 d. vietinėms teritorinėms karinėms įstaigoms pateikia jų teritorijoje įregistruotų visų rūšių įmonių, įstaigų ir organizacijų sąrašus.“

27 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas ir papildymas

Pakeisti 30 straipsnio 2 dalį, papildyti straipsnį 3 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„**30 straipsnis. Švietimo įstaigų ir aukštųjų mokyklų pareigos**

1. Švietimo įstaigos ir aukštosios mokyklos privalo ugdyti mokinių, moksleivių ir studentų pasiryžimą ginti Tėvynę.

2. Švietimo įstaigų ir aukštųjų mokyklų vadovai tvarko besimokančių jose karo prievolininkų apskaitą ir kiekvienais metais per mėnesį nuo mokslo metų pradžios pateikia vietinėms teritorinėms karinėms įstaigoms duomenis apie besimokančius karo prievolininkus.

3. Aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų vadovai privalo sudaryti studentams tokias mokymosi sąlygas, kad šie galėtų atlikti tarnybą šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatytu būdu.“

28 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**31 straipsnis. Asmens sveikatos priežiūros viešųjų ir biudžetinių įstaigų pareigos**

1. Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos antrinio ir tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros viešosios ir biudžetinės įstaigos vietinių teritorinių krašto apsaugos įstaigų, šauktinių medicinos ekspertizės komisijų ar centrinės medicinos ekspertizės komisijos prašymu Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka privalo:

1) atlikti siunčiamų šauktinių medicininę apžiūrą ir ištyrimą dėl tinkamumo privalomajai karo tarnybai;

2) pateikti šauktinių asmens sveikatos istorijas (ambulatorines korteles).

2. Aktyviojo rezervo karių tinkamumo karo tarnybai pagal sveikatos būklę patikrinimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.“

29 straipsnis. 33 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vietinės teritorinės karinės įstaigos vadovo prašymu savivaldybių policijos įstaigos atlieka šauktinių paiešką ir atvesdina juos.“

30 straipsnis. 35 straipsnio papildymas

35 straipsnyje po žodžių „prievolininkui mirus“ įrašyti žodžius „per 10 kalendorinių dienų“ ir šį straipsnį išdėstyti taip:

„**35 straipsnis. Civilinės metrikacijos įstaigų pareigos**

Civilinės metrikacijos įstaigos privalo kas ketvirtį pateikti vietinėms teritorinėms karinėms įstaigoms karo prievolininkų (vyrų), pakeitusių vardus ir pavardes, sąrašus, šioms įstaigoms pareikalavus – papildomus sąrašus, o karo prievolininkui mirus, per 10 kalendorinių dienų pranešti apie tai.“

31 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

36 straipsnyje skaičių „27“ pakeisti skaičiumi „26“ ir straipsnį išdėstyti taip:

„**36 straipsnis. Socialinės apsaugos ir darbo institucijų įstaigų pareigos**

Socialinės apsaugos ir darbo institucijų įstaigos privalo kas ketvirtį teikti vietinėms teritorinėms karinėms įstaigoms duomenis apie piliečius (vyrus) nuo 19 iki 26 metų, kuriems nustatytas invalidumas.“

32 straipsnis. 38 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

38 straipsnį pripažinti netekusiu galios.

33 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„40 straipsnis. Privalomosios pradinės karo tarnybos pratęsimas bei pašaukimas į ją pirma laiko

Įstatymų nustatytais atvejais privalomosios pradinės karo tarnybos trukmė gali būti pratęsta ir į privalomąją pradinę karo tarnybą gali būti pašaukti Lietuvos Respublikos piliečiai nuo 18 metų.“

34 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„**41 straipsnis. Karių aprūpinimas ir garantijos**

Karių aprūpinimo tvarką ir su karo tarnyba susijusias garantijas nustato Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymas.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS